СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVIII. Ч. 122. Джерзі Сіті, Н. Дж., субота, 25-го травня 1940. No. 122. Jersey City, N. J., Saturday, May 25, 1940. VOL. XLVIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕС У ВАШИНГТОНІ

ВАШИНГТОН. — Щоби далі повести боротьбу за демократію й свободу рідного краю й інших демократичних народів в Європі, понад тисячу українців зібралося в пятницю, 24. травня, на американсько-український конгрес у Готелі Вашингтон у Вашингтоні.

Не дивлячися на те, що реєстрацію делегатів почато ще в четвер вечером і продовжувано в пятницю з вчасного ранку, зпричини маси делегатів реєстрації не можна було покінчити, щоби почати конгрес на заповіджений час, і тому відкриття його відложено до 10.30 год. рано. Наскільки можна судити ще до укінчення реєстрації, заступлених буде коло півтретя тисячі організацій з ріжних закутин Америки. Є представлені найдальші українські громади. Деякі громади прислали більші делегації, не дивлячися на віддаль, як Шікаго, Клівленд, Дітройт.

Серед делегатів панує піднятий настрій і велике зацікавлення всіми справами, що підносяться безпосередньо або посередньо до української. В готелю й коло нього видно всюди українців, делегатів і гостей, які дискутують живо українські справи.

Пресовий „реліс", поданий конгресовим комітетом, каже: „ціллю конгресу є заманіфестувати перед цілим світом право українського народу на повний державний розвій на рівні з іншими народами Европи й скоордінувати майбутню акцію американсько-українських організацій на допомогу рухові за відбудову незалежної, соборної й демократичної України".

ДОСТАВА ЛІТАКІВ ЧЕРЕЗ ОКЕАН

ВАШИНГТОН. — Артур Пурвіс, голова алянтської місії закупу зброї в Америці, потвердив чутку, що алянти відсилають чимало куплених в Америці літаків не на покладі корабля, тільки просто повітрям, їх власною силою. А ш... з огляду на невтральностевий закон не вільно ... воєнним літакам летіти впрост звідси на фронт, ... ті літаки наперед ідуть до Канади, а звідтам, через Нову Фунляндію, далі до Европи.

НАБИРАЮТЬ РОБІТНИКІВ У ДОКАХ.

НЮ ЙОРК. — Вістка, що бруклинські корабельні сухі доки, в яких будуються два величезні воєнні кораблі, 35,000 тон один, а 45,000 другий, буде набирати робітників, щоби працювати по дві шихти денно, заманили туди чимало робітників в надії дістати працю. Заряд доків взяв від них адреси, випитав про робітничі кваліфікації і сказав, що коли прийде пора набирати нових робітників, то їх повідомить. 3,500 таких робітників зголосилось в одній дни.

РОБІТНИКІВ НЕ Б...АКНЕ.

ВАШИНГТОН. — Секретар... праці пані Перкинс заявила, що вразі потреби не забракне американському промислові, що отсе береться до виробу на масову скалю зброї, кваліфікованих робітників. Деякі американські промисловці побоювались, що внаслідок промислового застою і безробіття чимало робітників не могло дістати фахового робітничого вишколу і вони належать до категорії денних чорноробів (лейборера).

ВИСИЛКА БАНДАЖІВ ДО ФРАНЦІЇ.

ВАШИНГТОН. — Американський Червоний Хрест вислав літаком до Франції 1,810 фунтів ріжних хірургічних перевязок.

ЖІНКИ НЕ БОЯТЬСЯ ВІЙНИ.

МИЛВОКІ. — На конференції жіночих клюбів, на якій було заступлених коло двох міліонів американських зорганізованих жінок, ухвалено резолюцію, в якій жінки домагаються доброго і скорого зброєння в Америці, а також нових фондів для федерального бюра інвестигацій, в цілі виловлювання підривних організацій і осіб, що прямують до повалення теперішнього устрою, або працюють на користь чужих потуг. Зокрема жінки голосували над питанням, чи має Америка лишитись невтральною, чи ні. Внесок, щоб вона задержала за всяку ціну невтральність, перепав.

СКАЛІЗ В ТЮРМІ.

НЮ ЙОРК. — Джордж Скаліз, бувший голова домових робітників та робітниць, якому закидувано ошуства, спроневірювання державного гроша і вимушування грошей, пішов тепер до тюрми. Дотепер він залишався на волі за грошевим залогом. Тепер залог знято.

КРИТИКУЄ „НОВИЙ РОЗДІЛ".

НЮ ЙОРК. — Президент американського інституту заліза і сталі, а також чільний републиканський діяч, Веїр, заявив, що колиб не океани з обох боків, то Америка сталаб новою Фінляндією. А то тому, що політики „нового розділу" витрачали біліони народного гроша на непотрібні ціли, а занедбували національну оборону. Водночас ті політики, казав він, втручались у справи чужих країв і витворювали для Америки ворогів. Не звертаючи уваги на те, що діється в Европі, казав Веїр, американські громадяни не сміють спускати з уваги американських свобод, щоб часом тут не прийшло до диктатури.

ЛІКУВАННЯ ОТРУЄЮ.

СИНСИНАТІ. — Перед американським товариством психіятрів вчений д-р Бенет сказав, що досліди виказали, що при помочи страшної отруї, званої „кураре", якої в полудневій Америці уживають індіяни для затрування стріл, можна лікувати деякі психічні недуги, головно схізофренію. Цей спосіб лікування привіз з собою дослідник Гил, який жив довший час серед тубильців і від одного місцевого ворожбита довідався про ту тайну. Він привіз зо собою чимало тої отруї, що її варарують з зіль індіяни і разом з іншими вченими почав її випробовувати на умово хорих. Проби дали знамениті наслідки.

БУДУТЬ МОЛИТИСЬ ЗА ПЕРЕМОГУ

НЮ ЙОРК. — Наступної неділі, в 4 год. пополудні, відбудуться на Світовій Виставі масові молитви тих громадян, що належать до союзних країв, тепер у війні з Німеччиною. Вони будуть молитись за цілість і безпеку своїх співгромадян і своїх збройних сил.

СМЕРТЬ ВІД АВТА ЧЕРЕЗ ПАРАСОЛЮ

У шпиталі Морісанія в Ню Йорку померла С. Вайнерова, внаслідок ударення авта. Подія скоїлася на дорозі, коли жінка заслонила собі дорогу парасолею, котру вона схилила проти дощу. Шофер авта відвіз її до шпиталю. Поліція його зовсім не задержувала.

ГІТЛЕР ОБІЦЮЄ ЖОВНІРАМ ПЕРЕМОГУ ДО СЕРПНЯ

БЕРЛІН. — З певних джерел подають, що Гітлер обіцяв у своїх промовах до жовнірів на фронті, що вони будуть назад дома вже перед місяцем серпнем.

Він теж запевняв їх, що до війни буде вживати лише вибрані війська.

ЩЕ ОДНА КРАЇНА ХОЧЕ БУТИ НЕВТРАЛЬНОЮ

ВАШИНГТОН. — За інформаціями людей, добре обзнайомлених з Еспанією, Еспанія хоче задержати в теперішній европейській війні повну невтральність. Не дивлячися на видимо сильні пронімецькі тенденції, Еспанія занадто вичерпана громадянською війною, щоби могти вмішуватися в нову війну. Вона хоче бути невтральною навіть на випадок, як Італія встряне в війну.

ХОЧУТЬ РЕЄСТРУВАТИ ПРОТИВНИКІВ ВІЙНИ

Лютеранська церква постановила, що ті її члени, котрі не вірують у війну, себто противляться відбиранні людського життя, мають зареєструватися як такі в реєстрах церкви.

ПРОТИ СТАЛІНСЬКОЇ ПРОПАГАНДИ.

НАЯГАРА ФОЛС. — Конгрес національного товариства Нової Англії виніс резолюцію, на основі якої заборонено по всіх університетах відступлювання викладових саль для університетського Товариства Студентів, яке то товариство має тавро комунізму і поширює комуністичну науку.

БАГАТО НЕЗДАЛИХ СЕРЕД НОВОБРАНЦІВ.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. — Серед 145 охотників, що хотіли зголоситись до маринарки, комісія відкинула 103 як фізично нездалих. Вони мали недомагання в зубах, очах, ногах та інших частях тіла.

ВИПРОБОВУЮТЬ НІМЕЦЬКУ ТАКТИКУ.

КЕМП БОРЕГАРД (Луізіяна). — В часі маневрів американської армії, які відбуваються тепер в стейті Луізіяна команда випробовувала найновішу німецьку тактику „блискавичної війни". В спробах брали участь сотки літаків, повзів і іншої зброї.

ЗНИЩЕНО МІСТО З ПІМСТИ.

РЕНЕН (Нідерляндія). — За те, що це місто опиралося наступаючій німецькій армії, на приказ німецької команди його просто зрівнано зо землею. По відправленні цивільного населення місто знищено артилерією й бомбовиками.

НІМЕЦЬКІ ВІЙСЬКА ЗАЙМАЮТЬ БЕЛЬГІЙСЬКИЙ ФОРТ ЕБЕН ЕМАЕЛЬ КОЛО МІСТА ЛІЄЖ У БЕЛЬГІЇ.

АЛІЯНТИ ЩЕ ДАЛІ ЗДЕРЖУЮТЬ НІМЦІВ

НІМЦІ АТАКУЮТЬ ПОРТИ НА КАНАЛІ.

ЛОНДОН. — Аліянтські армії атакували в четвер на полудне від бельгійської границі й на північ від ріки Сом, щоби відірвати висунені наперед німецькі частини від головної армії. В цей спосіб вони старалися взяти передові частини німецької армії в два огні.

Зате німецька армія всіми силами перла до Каналу, з ціллю заняти порти Бульон і Кале, з котрих легко атакувати Англію, до котрої в тому місці з Франції найближче.

НІМЕЧЧИНА НЕ СПОДІЄТЬСЯ СКОРОГО ВИРІШЕННЯ БОЮ.

БЕРЛІН. —Урядовий комунікат говорить, що військове положення аліянтських військ далі розпучливе, хоча вони видно ставлять завзятий опір.

Німецький уряд каже публиці не сподіватися скорого вирішення боїв. Мовляв, на це треба буде кілька днів.

ФРАНЦУЗИ ПІЗНАЮТЬСЯ З НОВОЮ ЗБРОЄЮ ГІТЛЕРА.

ПАРИЖ. — На західньому фронті появилася вперше нова зброя німецької армії, не менше страшна, як відомі літаки „Стука"; є нею повзи, що кидають полумям.

Керують цими повзами жовніри, зодягнені в одіння, зроблені з азбесту.

ЧОРЧИЛ ПРИЗНАЄ ВАЖКЕ ПОЛОЖЕННЯ.

ЛОНДОН. — У своїй промові до британського парляменту премієр Чорчил признає, що положення аліянтських військ ще далі важке. Німецькі моторові відділи проломали французькі лінії й доперли аж до міста Бульон, в котрому й довкола котрого ведуться завзяті бої.

Признання Чорчила про німецькі відділи в Бульоні зобило в Англії глибоке враження.

АНГЛІЙСЬКИЙ УРЯД БЕРЕТЬСЯ ДО „ПЯТОЇ КОЛЮМНИ".

ЛОНДОН. — Британський уряд зробив ревізії в централі англійської фашистівської організації сера Освалда Мозлія, сконфіскував її кореспонденцію, арештував самого Мослія та його двох поручників, з котрих один є послом до парляменту, а другий був послом.

Подібні ревізії й арешти переводиться теж по всій Англії. Сподіваються подібних виступів уряду проти опозиції з ліва, себто комуністів. Уряд боїться, що фашисти й комуністи легко можуть стати підпорою для ворогів держави.

Англійський уряд теж немало заклопотаний тим, яке становище до можливого наїзду німців на Англію займе уряд Ірляндії. Англійський уряд уже переговорював з ірляндським урядом про таку можливість.

МУСОЛІНІ КАЖЕ ІТАЛІЙЦЯМ БУТИ ТЕРПЕЛИВИМИ.

РИМ. — Фашистівська преса радить італійському населенні ждати терпеливо на акцію уряду в справі війни. Уряд видимо вижидає висліду битви за Канал, що тепер ведеться в Бельгії й північній Франції.

Італійська новинкарська агенція Стефані доносить, що французький уряд арештує в Мароку, своїй африканській кольонії, прихильників Італії. Мовляв, ситуація в Мароко напружена.

ЧУТКИ ПРО СЕПАРАТНИЙ МИР МІЖ НІМЕЧЧИНОЮ Й ФРАНЦІЄЮ.

РИМ. — Від якогось часу курсують тут чутки, що Злучені Держави й Ватикан мають спільними силами робити заходи за сепаратний мир між Францією й Німеччиною.

Чутки походять видно з німецьких жерел.

СОВЕТСЬКІ ПРОМИСЛИ КЛИГАЮТЬ.

МОСКВА. — Промисловий часопис „Машинове Будівництво" жалується, що в кількох промислах, звязаних з будівлею кораблів, панує нездарність, опізняються виріб і достава сталевих відливів, моторів Дізеля, тощо.

Мовляв, у періоді від січня до квітня цього року фабрики металюргічного промислу виконали лише одну третину намізченої продукції.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 11 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення мае бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати свое оголошення.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order. За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Тел. „Свобода": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ПРЕЗИДЕНТІВ ПЛЯН

Як звісно, в Америці шириться тепер загально страх перед виворотною діяльністю ріжних чужинецьких груп. Цей страх у багатьох зглядах є лише відбиткою подібних острахів ріжних европейських країв, що є знову вислідом досвідів інших европейських держав, котрих саме існування загрозили були такі групи. Навіть назви, „троянський кінь" та „пята колюмна", яких в Америці вживається для означення цеї небезпеки, є теж европейського походження. Все таки тих означень уживається дуже вигідно не лише для означення чужинецьких затій, але для підбехтання страху перед усякою чужинецькою діяльністю. Цей страх дійшов останніми часами так далеко, що в Америці піднявся загальнй крик домагання до конґресу ухвалити відповідні закони для охорони Америки перед діяльністю таких небезпечних груп.

Можна би вважати дещо дивним, що з проєктом такого законодатства виступив перед конґресом у своїм спеціяльнім посланію в цій справі самий президент Рузвелт, котрий, як звісно, ніколи гістеричного страху перед чужинцями не проявляв. Самий президент зрештою признає, що він не думав з таким пляном виступати, але до цього його заставляють міждержавні події та журба за безпеченство краю. Іміґранти зо свого боку можуть бути вдячні президентові за те, що якраз він це зробив, а не хтось з конґресменів і сенаторів, бо в такому останньому випадку проектований закон не мав би відай поміркования, яке ціхує проєкт президента.

Президентів проєкт зводиться до того, щоби всякі справи іміґраційні й натуралізаційні перенести з департаменту праці до департаменту справедливости. Ця реформа по сутті чисто адміністраційна, але, як це звичайно в таких випадках діється, коли урядові бюра не будуть вести тої самої роботи подвійно, як це діялося досі, та й для сторін це краще, що їх не будуть тягати з тим самим по ріжних урядах.

Президент сподівається від такої реформи теж справнішої контролі чужинців. Він певно думає, що в такому випадку уряд буде могти скорше полагоджувати ріжні питання депортації й такі інші, ніж він може тепер, коли департамент праці мусить вичікувати часто з виконуванням свого приказу на рішення суду. При новій системі, каже президент, уряд міг би скорше давати собі раду з тими чужинцями, що поступають проти публичного інтересу.

Про настрій президента свідчити може одна фраза в його посланію, в котрій він каже, що всякі захорони уряду перед шкідливою діяльністю чужинців ще не означають, що треба обмежувати громадянські вольности чужинців загрожувати їх загальному законному положенні. Всякі чужинці, бо й навіть натуралізовані іміґранти можуть бути президентові вдячні за те, що в теперішній горячковий час він заступився за свободи, належні навіть чужинцеві.

НОВИНИ З УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ

Рим, 16. травня 1940.

Несподіваний розвій подій на Заході Европи, де тепер розпочався жахливий зудар міліонових мас, озброєних за останнім словом воєнної техніки, відбився в деякій мірі на звязку з нашими українськими землями — часописи і листи почали приходити більш нереґулярно, з великими перервами. Треба думати, що пересунення мас війська відбивається на всьому середньо-европейському транспорті.

Зо Західних Українських Земель вістки загалом дуже скупі. З української преси, що виходить в землях під німцями, тільки празький „Наступ" містив досі досить реґулярно ріжні відомості, що до нього доходили, але в останньому числі з 11. травня, який тут сьогодні отримано, він повідомляє таке:

„З незалежних від нас причин не могли ми подати вістей з Східніх і Західніх Українських Земель. . ."

З приватних листів довідуємося, що становище там усе погіршується — і то як з боку морального, так і матеріяльного. Повідомляють (але ще неперевірено!) про масовий вивіз дітей в віці від 5 до 14 років із Галичини до середини Совєтського Союзу — на **відповідне перевиховання.** З тих лемків і холмщаків, що були переселилися до Совєтщини, чимало зголошується вже до тих комісій, що, як ми останнього разу повідомляли, мають дбати про повернення до місця свого давнішнього побуту всіх тих утікачів, що їх забрала була з собою військова завернюха. Вираховувалося, що зпід земель, занятих Москвою, зголоситься до земель теперішнього ґенерал-ґубернаторства 45 до 50 тисяч люду. Та вже зголосилося до 300,000, головно поляків. Німці не знають, що з тим тепер робити. За допомогою цих комісій, на українські землі під німцями прилинула **нова филя українських втікачів зпід Совєтчини.** Виеміґрувати з Совєтчини можна тепер ще тільки за допомогою цих змінових комісій. Перехід кордону робиться тепер дуже небезпечним і майже неможливим. Москва ретельно працює над тим, щоб її кордони від Німеччини й інших країн ділила мертва полоса на сім кільометрів. Усі села, що знайшлися в цій полосі, стоять тепер вже спорожнені. Їх мешканців виселено. Куди? Невідомо.

На українських землях під німцями продовжується культурно-організаційна (але не політична!) праця. В неділю 5. травня українська кольонія в Кракові святкувала Свято Українського Моря (присвяченого дневі 29. квітня, коли то в 1918 році чорноморська фльота піднесла на своїх кораблях українські жовто-блакитні прапори). Почався цей бадьорий вечір, як подають „Краківські Вісті" з 9. травня, „відчитанням приказу Команди чорноморської фльоти з дня 29. квітня 1918 р. Незвичайно цікаво і живо поділився своїми спогадами в цього пропамятного дня лейтнант Шрамченко, учасник тої величної події. Хор під управою п. Улицького відспівав вдатно декілька пісень, присвячених морю. Бадьорі і проказані завзяттям були теж відчитування поезій, присвячених славі українського минулого. Закінчено цей гарний вечір відспіванням національного гимну. Саля була переповнена молоддю і старшими".

Від 23. квітня до 2 травня відбувалась в Сяноці перша в історії цього міста українська мистецька виства. Заходами Музею „Лемківщина", що саме святкує десятиліття свого існування, уладжено виставу образів, рисунків та ґрафіки українських мистців Льва Геца та Льва Обаля. Велика заля „Просвіти" була ущерть наповнена прегарними творами українського мистецтва. Відома українська діячка, О. Кисілевська, містячи велику статтю про цю виставу, завважує:

„І цікаво й радісно, що поруч терпіння воєнних злиднів і всього нашого, ніби провізоричного, життя, творчість наших мистців таки не припинилась, а плине своїм буйним річищем. Треба бути щиро вдячним управі Музею, що тією виставою доказала всім, що нема права вимовлятися тим, що ніби в цих часах годі вести ту чи іншу роботу. Коли їм, мистцям, серед цього трудного життя вдається з таким успіхом продовжувати свою працю, то що й казати всім іншим, сірим робітникам?..."

„Краківські Вісті" повідомляють, що Український Національний Хор під орудою Вас. Осташевського, по тримісячному обїзді земель Холмщини, приїхав на Лемківщину. Він має відвідати в найкоротшому часі Сянік, Балигород, Риманів, Коросно, Дуклю, Змигород, Криницю, Лабову, Горлиці й інші.

Довідуємося також, що в найближчому часі почне виходити релігійний часопис „Місіонар". Видавитимуть його оо. Василіяни в Перемишлі (німецькому). Часопис виходитиме раз на місяць.

В суботу 11. травня в Кракові в салі „Просвіти" відбувся з нагоди святочного відкриття нової української бібліотеки в Кракові літературно-мистецький вечір при участі артистки - співачки Оксани Бурбело, піяністки Лесі Вахнянин, Олени Теліги і бандуриста інж. Мих. Теліги. Поезії відчитували Марія Врецьона, Ярослав Масляк і Петро Полішук. Вступ для гостей був за добровільними жертвами на бібліотичні цілі під гаслом: „Книжка — духова зброя".

В останній момент довідуємося, що в Юґославії, в звязку з загостренням превентивних заходів щодо чужинців, виарештовано дуже багато українців, і то як з нової еміґрації, так і з давньої, що вже від років перебували головно в Загребі. Ці арешти кидають також досить виразне світло на ті перспективи, що відриває для нас в цій країні її зближення з Совєтами.

„ПЯТА КОЛЮМНА"

Коли пару літ тому небіжчик еспанський націоналістичний ґенерал Моля говорив, що „ми маємо чотири колюмни, які помашерують на Мадрид, а пята колюмна вдарить з середини", то він не здавав собі справи з того, що той його вираз „пята колюмна" прищепиться до всіх народів. „Пятою колюмною" тепер всюди називають тих внутрішніх ворогів, що можуть у критичний для даного краю, чи устрою, час вдарити зо середини. Ця „пята колюмна" відограла важну ролю при захопленні Норвеґії, Данії, Голяндії. З „пятої колюмни" вичищують себе нині всі держави — Англія, Франція, дунайсько-балканські держави, а навіть і Америка, де в останніх часах боротьба проти цеї „пятої колюмни" розгаряється на добре. На „пяту колюмну" звертають увагу і „праві" і „ліві". Перші кажуть, що „пяту колюмну" творять головно комуністи, другі кажуть, що націсти. Пересічний американський громадянин остаточно між одним і другим великої ріжниці не робить, бо він знає добре, що націсти тепер тісно співпрацюють з комуністами. Вистарчить поглянути на большевицьку пресу в Америці, щоб переконатися, як та преса, що ще недавно так громила фашистів, зокрема ґітлерівський режім, тепер громить „аліянтів; а про націстів не скаже ні прикрого слова. Комуністи в Америці стараються тепер помогти націстам в такий спосіб, що викликують „миролюбні" настрої, щоб відвернути ними увагу Америки від подій в Европі. Дехто каже, що колиб прийшов остаточний напад на Америку, то це буде комбінація комуністів з націстами. Німці мають в деяких полудневих краях Америки великі впливи. Свій наступ, колиб їм вдалось перемогти аліянтів, вони зачнуть звідтам. На континенті північної Америки знов великі впливи мають комуністи в Мексико. В разі потреби, вони там офірувалиб комуністично-націстичному наїздові потрібну базу. Принайми так дехто твердить.

На всякий випадок страх перед тою „пятою колюмною" в Америці росте, не маліє. В стейті Джорджії губернатор недавно видав приказ, на основі якого всі чужі громадяни, на рівні з злочинцями, мають голоситись до поліційних властей, там записуватись і лишати відтиски своїх пальців. В стейтовій леґіслятурі Ню Йорку внесено законопроєкт, який має всі виглядн перейти, щоб визначити відповідні суми і назначити відповідні чинники для провірки і боротьби з елементами „пятої колюмни". Подібний законопроект внесено в стейті Ню Джерзі. Щобільше, сам президент згадав недавно на пресовій конференції про небезпеку „пятої колюмни" і сказав, що вкороті еміґраційне і натуралізаційне бюро буде перенесене під юрисдикцію судового департаменту, який має слідчий апарат і може провірювати прави всіх чужинців. Про „пяту колюмну" згадують навіть церковники. Навіть католицький архиепископ Ню Йорку Спелман закликає людей до боротьби з тими внутрішніми ворогами Злучених Держав Америки.

Очевидно, що в боротьбі з тими шкідливими елементами треба співпрацювати з владою і помагати в виполюванні перевертної язви. Українці в Америці відомі з того, що відносились з цілковитою льояльністю до американського уряду, американської конституції і цілого демократичного устрою, бо саме цей устрій дає їм такі громадянські права, яких їх рідні не мають в Европі на своїх землях. Притому треба ще надмінити, що коли українці в Америці не забувають гуманних, людяних обовязків супроти своїх поневолених братів в старім краю, то тим вони скріпляють вартість американських свободолюбних засад, бо бажають, щоб вони поширились на всі інші краї по цілім світі; щоб всюди не було гнетених народів, та щоб всюди люди жили в такій свободі, як маємо в Америці. Бо така лиш свобода може довести до успокоєння та сталого миру на світі.

АНАРХІСТКА ЕММА ҐОЛЬДМАН

Дня 14. травня померла в Торонто, Онт. світової слави російсько-жидівська анархістка Емма Ґольдман у 70-тім році життя. Ґольдман прибула до Торонта перед роком з Анґлії. Свій останній відчит мала в Вінніпеґу, в грудні м. р. На протязі 1936—37 і 1938 рр. відвідувала вона тричі Еспанію.

Емма Ґольдман уродилась у Ковні, теперішній столиці Литви, що тоді належала до Росії. Походила з російсько-жидівської родини. Маючи 15 літ прибула до Злучених Держав. Коло 1887 року стала анархісткою з переконання і від тоді була відомою як „Червона Емма". По обидвох сторонах Атлянтику вела пропаґанду в справі соціяльної революції. Вона завжди твердила, що не пропаґує насильства. Одначе, від бомбового вибуху на Геймаркет у Шікаґо в дні 1. травня 1886 р. аж до 1917 р., коли Злучені Держави вмішались до европейської війни, її імя було постійно звязане, посередньо або безпосередньо, з кожним більшим терористичним актом, звернений проти існуючого ладу в Злучених Державах. Її депортовано в грудні 1919 р. до її батьківщини, Росії, по відсидженні короткої вязничної кари за виступ проти війни. У большевицькій Росії виступала вона проти большевизму, який називала тиранією. Опісля вандрувала по ріжних европейських краях.

У 1934 р. появилась несподівано в Торонто, а опісля, за спеціяльним дозволом, приїхала до Злучених Держав по 14-літній неприявності. До Злучених Держав приїхала як „Джеймс Колтон". Було це імя анґлійського копальняного робітника, за якого вона вийшла заміж в 1926 р., перебуваючи в Анґлії. Тим самим вона автоматично стала бритійською громадянкою. У 1934 давала доклади в Торонто, в яких називала А. Ґітлера загрозою світу. Казала, що в Німеччині „все, що є щось варте є мертве, здушене і спаралізоване".

Одна третя населення Гаваїв це японці.

Микола Голубець.

ЖОВТІ ВОДИ

Історичний роман.

(54)

Не було ради. Король розкрив свої протитурецькі карти, а разом з тим поставив проти себе цілу шляхетську республику.

Даремне розписував коронний гетьман листи та інструкції по соймиках, мовляв: „Порта, року минулого, про приязнь нашу підозріння повзявши, зараз одні війська до Сілістрії кинула, другими Буджаки обсадила, а з третіми сам везир з Царгороду проти нас рушити готуєтся".

Не помогло й прочитане на соймі бреве, що ним папа закликав усіх поляків до війни з Туреччиною. Католицькі владики й можновладці рішили, що замісць битися з бісурменами за гріб Господній, краще буде відібрати схизматикам і дисидентам усі ті права й привілеї, що вони їх за панування Володислава здобули...

Речник однозгідної шляхотської опінії, куявський біскуп, говорив на соймі:

„Плаче край і тривожиться, що король його милість думок про війну з Туреччиною не кидаючи, нас безупинно турецькою небезпекою лякає. А річ відома, що цісар турецький не звик на два фронти воювати. Щойно якби він мир з Венецією підписав, можнаб говорити про страх, що нам його Його Королівська Милість навязує. Нагло й недіпдно наїхати нас султан не може, а колиб ми лихі його заміри завважили, тодіб ми ще мали час про оборону подумати. На зачіпну війну ніяк ми позволити не можемо!"

Та коли біскуп почав про звязки короля з чужоземними урядами говорити й на венецького посла палким показуючи запитав, чи — венецька сіньорія дозволилаб польському послові прислухатися до її нарад, король зірвався з місця і вийшов обурений.

З виходом короля справа протитурецької кампанії упала, а замісць неї прийшла справа боротьби з іновірцями, козаками й... королем його милістю.

XIV.

Скоріше, ніж сподівався Вишневецький, вернувся пан Бихонець до Лубень. Правда, з сорока людьми придворної міліції виїхавши, не привів з з поворотом ні одного. Але вертався з експедиції не сам. Провожало його шістьох низовиків, з наказним сотником Сухоручкою в проводі. Придав їх пан Хмельницький пану Биховцеві для охорони, а слова, що їх йому в вухо наклав, ще й власноручним листом до його княжої світлости скріпив. Думка про те, як його прийме Ярема, тривожила пана Бихівця цілу дорогу. Тому, віздючи в замкові ворота, перехрестився тричі як усе, коли небезпека над ним нависала.

Не вспів ще пан Биховець з коня зіскочити, як покойовець прибіг до князя з вісткою про його поворот. Прискочив Ярема до вікна й побачивши Бихівця в такому почоті, застиг від несподіванки. — Що за чорт? — стукнув пястуком по віконній ляді. — Біжи в низ і пану Бихівцеві прикажи, щоб не гаючись чвалав до мене, а козаків заведеш на вартівню, хай відпочинуть, та гостиности хай не надуживають і язиків хай не розпускають!

Поскакав покойовець сходами вниз, а Ярема вдивився в одну точку замкового подвіря, так і не могучи розгадати, що це з Бихівцем трапилося.

Нарешті хтось постукав у двері.

Двері тихо відчинилися й на порозі станув Биховець. Блідий, з перевтоми чи з ніяковости, хвилину дивився в обличчя хлібодавця й щойно по хвилині поріг переступивши, похилився в вірнопіддан-чому поклоні.

— Бувай вашмосць! — привітався, не криючи свого здивування Ярема. — З чим вертаєш?

Бихонець випрямився й кладучи руку на серце, промовив насилу:

— З добром і лихом, ваша княжа світлосте.

— В кожному разі не світлу трансакцію з степу ваш мосць перевів — сорок людей міліції за шістьох низових горлорізів промінявши...

— Не я до тої трансакції рук прикладав...

— Де мої люди?

— В степу, з власної волі, при пану Хмельницькому залишилися.

— Як? Зрада?

— Зрада, чорна зрада, ваша світлосте! Пятьох старшин римської віри перерізавши й мене з коня чекаючи повалившии, нічию до ребелізантів поскакали всі, як їх було три десятки з лишком...

— Якже вашмосць вибирав? — Вибирав щонайкращих, як і звеліла ваша світлість.

— Пятьох, кажеш вашмосць перерізали? — заскреготів зубами Ярема так, що Бихівцеві пройшов мороз по спині.

— Пятьох і з ними був би смерти поживя, як би не пан Хмельницький, що поблизу десь знайшовся й до притомности мене привів.

— Кращеб ви вже там з тими порізаними залишилися, замісць тут у Лубнях на палику засісти! — визвірився Ярема.

— Ваша воля, ваша ласка — промовив мов рядно побілівши Биховець — та ні вам ні Речі Посполитій нічого з моєї смерти не прийде. Радше навпаки...

— Навпаки? Всіх вас сини собачі на палях розсадити! — не гамувався Ярема.

— Ваша воля — опустив руки Бихонець.

Ярема тимчасом заходив по кімнаті. Очі горіли в нього якимсь недобрим, фосфоричним світлом, зуби затискалися й скреготіли з досади.

— То я маю ребелізантам підмогу посилати?

— Сталося, ваша світлість... — зважився Биховець — та перше, ніж мене на палику посадити, добре булоб дізнатися вашій світлости, що і як сталося. Це не випадок, це те, що нас звідусіль окружає й хоч би сотня Бихівців на палях душу спустила, нівчому це справи не змінить.

(Дальше буде).

НА РІЖНІ ТЕМИ

ЯВНО — СЛАВНО.

Відомий американський публіцист Вилйем Ален Гвайт створив „комітет оборони Америки через поміч аліянтам", до котрого він уже втягнув 53 визначних американців.

Зовсім явно-славно й по демократичному. Америка, щоправда, невтральна країна, але всякому громадянинові вільно виступити з думкою, що Америка повинна би перестати бути невтральною, а вступити до війни по боці аліянтів.

Одначе, якби так хтось пробував публично боронити думки, що Америці треба би помагати німцям?

ВСЕ ЗНАЄ.

Каже Ґерінґ, що Гітлер усе знає про військові справи й над усім наглядає. Він знає „інтимно" про кожну зброю, бо він старий фронтовик з першої світової війни.

Все таки він ще не дорівнює цісареві Наполеонові, котрий знав кожного французького жовніра особисто: кілько разів коло нього поставили на сторожу нового жовніра, цісар розпитав його офіцира, як називається жовнір, звідки він, які його домашні обставини, тощо. Потім Наполеон підходив до жовніра й питався: „А якжеж там, Пієр, у твоїмріднім Ліоні? Бахурі всі здорові? А жінка Жанета вже мала третю дитину?"

ДОПОМОГА ПОЛЬЩІ.

Сенатор Пепер вносить проект резолюції, щоби Америка продавала негайно літаки всім державам, що воюють проти Німеччини, між іншими й *Польщі.*

Юнія жіночих кравців визначує для польського допомового фонду 2,500 долярів.

У Канаді зорґанізовано „товариство допомоги Польщі".

Американський кореспондент Лохнер доносить, що на німецьких полях спокійно працюють поляки.

АМЕРИКАНСЬКА ОПІНІЯ Й НІМЕЧЧИНА.

Віджджаючи з Америки, М. Де Ланюс, бувший директор париського бюра Ліґи Націй, подав деякі свої поміченя про Америку.

Між іншим сказав, що американська публична опінія вже рішучо стоїть проти Німеччини.

Ці думки висказав він американським ґазетярам, гейби ці потребували француза на те, щоби їм сказав, що діється в Америці.

АМЕРИКА Й НІМЕЧЧИНА.

Цей учений представив у цей спосіб розвиток американської опінії щодо Німеччини: наперед американці Европою зовсім не журилися; як Німеччина напала на Норвеґію, вони почали журитися; як Німеччина напала на Голяндію американці почали думати, що з німецькою перемогою з часом прийде черга й на Злучені Держави.

Він представляв розвиток німецької аґресивности супроти Злучених Держав у такий спосіб: як Німеччина переможе аліянтів, Німеччина, Італія й Японія наперед скасують усяку свобідну конкуренцію в торговлі; потім Японія, Німеччина й Італія зажадають від американських держав свобідного доступу для надвишки своїх населень; коли котрийсь край на це не згодиться, коаліція його до цього заставить.

Не згодитися очевидно в першу чергу можуть Злучені Держави північної Америки.

Отже колись з Німеччиною зміриться Америка.

ФОНД КОНҐРЕСУ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

(Виказ ч. 6)

На Фонд Конґресу Американських Українців зложили дальші пожертви:

Союз Українок в Америці	$ 50.00
Союз Гетьманців Державників в Америці	50.00
Ліґа Української Католицької Молоді в Північній Америці	50.00
Головна Команда Організації Чорноморської Січи в Америці	25.00
Жіноча Громада в Америці	10.00
Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 84 У. Н. Союзу, Савтпорт, Конн.	10.00
Бр. св. Арх. Михаїла, від. 332 У. Н. Союзу, Раритан, Н. Дж.	10.00
Тов. „Єдність", від. 111 У. Н. Помочи, Вилимантик, Конн.	5.00
Клюб Українських Дівчат, Балтимор, Мд.	10.00
Тов. ім. Лесі Українки, від. 54 СУА, Бриджпорт, Конн.	3.50
Збірка на срібнім веселлі в гром. О. і А. Дукевичів, Литтл Фолс	10.00
Українська Громада в Норт Сайд, Питсбурґ, Па.	15.00
Український Народній Дім, Савтпорт, Конн.	10.00
Укр. Центр. Комітет при парохії св. О. Николая, Іст Бофало, Н. Й.	25.00
Збірка громадян в Кент, Па. Зложили: Прокіп Іваньо $2; Т. Федорчук 70 ц.; по 50 ц.: С. Василишин, І. Стифурак, В. Прокопчук, В. Пастернак; Т. Белюх 30 ц.; по 25 ц.: І. Голутяк, І. Підгірний, І. Процьо, І. Голутяк, І. Питичак, Д. Приймак, М. Пастернак, М. Приймак, Н. Буник, Анастасія Буник. Разом	7.50
Гром. Дмитро Ґрьсуляк, Спринг Валей, Н. Й.	5.00
Гром. Теодор Оземчук, Бронкс, Н. Й.	1.00
Тов. Українська Січ, від. 170 У. Н. Союзу, Джерзі Сити, Н. Дж.	10.00
Тов. Вільна Україна, від. 319 У. Н. Союзу, Нантикок, Па.	5.00
Бр. св. О. Николая, від. 33 У. Н. Помочи, Нантикок, Па.	5.00
Збірка у Флинт, Міш., гр. Василем Булою. Зложили наступні товариства і поодинокі громадяни: Український Громадянський Клюб $10; Тов. ім. Івана Франка, від. 271 У. Р. Союзу, $5; Василь Була $10; по $5: Г. Мазей, М. Понятишин; по $2: П. Андрусь, П. Мудрий, П. Майданюк, Г. Щербина; по $1: І. Назар, С. Мельничук, Т. Баюк, Н. Щербина, Дж. Олинець, Л. Дроздовський, А. Титар, О. Фучак, Г. Рудик; по 25 ц.: Н. Дикий, П. Кравацький. Разом $52.50. Обтягнено за пересилку „моні-ордера 15 ц. Вислано на руки Конґресового Комітету	52.35
Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 137 У. Н. Союзу, Вест Істон, Па.	10.00
Бр. св. О. Николая, від. 167 У. Н. Союзу, Толідо О.	10.00
Бр. св. Івана Хрестителя, від. 247 У. Н. Союзу, Вилмингтон, Дел.	10.00
Бр. св. Петра й Павла, від. 274 У. Н. Союзу, Йонгставн, О.	5.00
Тов. Жінок ім. Ольги Басарабової, від. 40 УЗХ ОДВУ, В. Істон, Па.	5.00
Тов. Українських Жінок ім. Княгині Ольги, Шікаґо, Ілл.	15.00
Український Народній Дім, Джерзі Сити, Н. Дж.	25.00
Бр. св. Арх. Михаїла, від. 45 У. Р. Союзу, Йонгставн, О.	5.00
Український Поступовий Клюб, від. 70 У. Н. Союзу, Джерзі Сити	25.00
Український Хор „Дніпро", Ню Йорк, Н. Й.	5.00
Збірка на весіллі в гром. І. і А. Полегоньких в Ленсинг, Міш. Зложили: І. і А. Полегонькі $5; по $1: А. Стадникова, І. Наконечний, Л. Гудований, А. Забродська, М. Білан, М. Васильчук, Дж. Верест; Н. К. Нелсон 75 ц.; по 50 ц.: К. Левандовська, Л. Грубнік, М. Красносельський, Т. Гуменна, Васильчак, Полегонький (Флинт, Міш.), М. Жидовнік, Т. Філь, О. Даниловський, Н. Янчевський; М. Ревуцький 25 ц. Разом	18.00
Михайло Шибінський, Галсопл, Па.	2.00
Петро Онишко, Галсопл, Па.	2.00
Тов. Вільна Україна, від. 72 У. Р. Союзу, Дітройт, Міш.	5.00
Тов. ім. Івана Франка, від. 372 У. Н. Союзу, Плейнфілд, Н. Дж.	5.00
Відділ 2 Оборони України, Дітройт, Міш.	5.00
Д. Колодійчук, Шікаґо, Ілл.	5.00
Українська Мішиґенська Ліґа, Дітройт, Міш.	10.00
Тов. Просвіта, Ню Йорк, Н. Й.	5.00
Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 65 У. Р. Союзу, Балтимор, Мд.	5.00
Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 52 У. Н. Союзу, Голйок, Масс.	5.00
Бр. св. Володимира, від. 65 У. Н. Союзу, Елизабет, Н. Дж.	5.00
Бр. св. О. Николая, від. 104 У. Н. Союзу, Перт Амбой, Н. Дж.	5.00
Тов. Запорозька Січ, від. 117 У. Н. Союзу, Ню Йорк, Н. Й.	5.00
Бр. св. Арх. Михаїла, від. 142 У. Н. Союзу, Елизабет, Н. Дж.	10.00
Тов. ім. Мих. Грушевського, від. 150 У. Н. Союзу, Питсвил, Масс.	5.00
Бр. св. Арх. Михаїла, від. 213 У. Н. Союзу, Байон, Н. Дж.	10.00
Бр. св. Юрія, від. 239 У. Н. Союзу, Філядельфія, Па	10.00
Бр. св. Михаїла, від. 296 У. Н. Союзу, Арнолд, Па.	15.00
Бр. Пресв. Тройці, від. 320 У. Н. Союзу, Балтимор, Мд.	10.00
Бр. св. Арх. Михаїла, від. 50 Провидіння, Перт Амбой, Н. Дж.	5.00
Бр. Н. З. П. Д. Марії, від. 58 Провидіння, Клифтон, Н. Дж.	5.00
Відділ 57 У. Н. Помочи, Нанти Гло, Па.	5.00
Жіночий Культурно-Просвітній Кружок, Бостон, Масс.	5.00
Тов. ім. Олени Пчілки, Нюарк, Н. Дж.	5.00
Тов. ім. Лесі Українки, Ню Йорк, Н. Й.	5.00
Жіноча Громада ім. О. Кобилянської, Торонто, Онтаріо, Канада	5.00
Тов. „Золота Липа", Ню Йорк, Н. Й.	5.00
Українське Тов. „Дністер", Ню Йорк, Н. Й.	5.00
Українська Громада при 23 і Бравн ул., Філядельфія, Па.	10.00
Українсько-Американський Громадянський Клюб, Балтимор, Мд.	10.00
Греко-катол. парохія св. Володимира, Елизабет, Н. Дж.	10.00
Греко-катол. церква св. Івана Хрестителя, Нортгемптон, Па.	15.00
Сестр. Непор. Зач. Пресв. Діви аМрії, Ню Гейвен, Конн.	5.00
Українська греко-катол. парохія спільно з усіми тов., Шамокін, Па.	75.00
Злучені Укр. Товариства, Сейр, Па.: Тов. Вільні Козаки, від. У. Н. Союзу, $10.00, Бр. Вознесення, від. 22 Провидіння, $10.00, Бр. св. О. Николая, від. 122 Провидіння, $10. Разом	30.00
Через місцеву Українську Центральну Раду, Рочестер, Н. Й.: Тов. Вільні Козаки, від. 316 У. Н. Союзу, $10; Тов. ім. М. Драгоманова, від. 244 У. Р. Союзу, $5; Жіноче Тов. ім. Лесі Українки $5; Відділ 5 Оборони України $5; Тов. Молодих Жінок $5.	30.00
Відділ 204 У. Н. Союзу, Ню Йорк, Н. Й.	10.00
Український Комітет в Оборн, Н. Й.	20.00
Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 64 У. Н. Союзу, Патерсон, Н. Дж.	5.00
Бр. св. Арх. Михаїла, від. 140 У. Н. Союзу, Джирард, О.	5.00
Перша Сотня Чорноморської Січи, Ню Йорк, Н. Й.	5.00
Третя Сотня Чорноморської Січи, Нюарк, Н. Дж.	10.00
Тов. ім. Миколи Міхновського, від. 58 ОДВУ, Вест Істон, Па.	5.00
Тов. ім. Петра Шереметн, від. 154 У. Р. Союзу, Дітройт, Міш.	5.00
Тов. ім. Григорія Чупрнники, від. 272 У. Р. Союзу, Гемтремк, Міш	5.00
Жіночи Тов. „Просвіта", Норт Дітройт, Міш.	10.00
Разом	$ 941.35
Передтим проголошено	2,308.50
Дотепер зібрано	$3,308.50

МОЛИТВА ЗА ПЕРЕМОГУ.

Французькі лідери на богослуженні за французьку перемогу в церкві Нотр Дам у Парижі.

З РУХУ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗУ

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

З нарад відділів.

В неділю, 19. травня ц. р. відбулися організаційні збори, філядельфійських і доокoличних відділів У. Н. Союзу. Відділових урядників було 28, і вони заступали 16 відділів. Зборами проводив предсідник філядельфійського комітету, С. Рудакевич.

Головний радний С. Слободян виголосив коротку промову, пояснюючи ціль скликаних зборів.

Доповідь про розвій Союзу, виголосив голов. рек. секр. Д. Галичин. В доповіді, між іншим було підчеркнено, як кожний відділ зокрема працював, який був прибуток або убуток в членах за останніх вісім років. Сьогодні філядельфійська округа начисляє 35 відділів, з того 26 відділів старших, а 9 відділів молодих. В окрузі є 2,931 членів. На закінчення доповіді взивав присутніх до кращої праці над приєднуванням нових членів до Союзу, у цій передконвенційній кампанії. Над доповіддю вивязалася обширна дискусія, в якій забирали слово майже всі присутні заявляючи, що попрацюють так, що передконвенційна кампанія увінчається добрим успіхом. На закінчення дискусії принято ухвалу, яка говорить за потребу постійного орґанізатора, у Філядельфії і околиці.

По скінченню зборів, всі учасники удались на баль філядельфійських відділів, який влаштовано з нагоди тих зборів.

С. Гвіздь, секр.

ЗАРЯД МІСТА — РОДИННА СПРАВА

При останніх виборах у місті Вест Окободжі, в стейті Айова, вибрано посадником міста Марка Гвілера, скарбником його жінку, Сибілю Гвілер. Уступаючий посадник Г. В. Джовнс та його жінка стали членами міської ради. Зайна Гендерсон став радним, а його сестра міським асесором.

НА НАРОДНІ ПОТРЕБИ

СМИТМИЛ, ПА.

З ювилею на народню ціль.

Дня 5 травня ц. р. гром. Василь Головецький і його дружина, з Говцдейл, уладили гостину з нагоди 25-літнього ювилею їх подружого життя. Гостина була багата. Гості витали ювилятів і складали їм свої бажання. При веселій забаві вони не забули і про свій поневолений нарід у старім краю. Серед інших забрав голос гром. В. Зазворський, старий піонір на церковно-народній ниві в Смитвил, і побажав ювилятам всего доброго. Водночас попросив гостей, щоби зложили жертви на українських збігців. Вслід за тим гості зложили $10. Жертвували: В. Головецький $5; по $1: В. Зазворський, Н. Джмелик, І. Бунга; І. Періг $2. Гроші вислано на призначену ціль через Обєднання.

Гість.

ҐРЕЙТ МЕДОВС, Н. ДЖ.

На Український Конгрес.

Тов. „Любов", від. 143 УНС, повідомляє, що посилає на Український Конгрес у Вашингтоні свого делегата, а водночас пересилає через Обєднання $10 на кошти Конгресу.

Павло Ландяк, секр.

НЮ КЕСЛ, ПА.

На Український Конгрес.

Гром. Онуфрій Вересюк переслав через Обєднання $8.30 на кошти Українського Конгресу. Ті гроші були зібрані на спільнім „свяченім". Зложили по $1: О. Вересюк, Ю. Базалінський, І. Дацко, І. Крук, В. Мудрак; по 50 ц.: Л. Столиця, Й. Куць, А. Листа; Й. Крук 30 ц.; по 25 ц.: С. Зілчак, М. Савич, М. Мащак, І. Дидло, Д. Булій, І. Булій.

Вибрано делегата в Ню Кесл на Конгрес, який буде заступати парохію прав. церкви св. Тройці і 74 відділ У. Н. С. ім. Івана Франка. Делеґатом є Іван Дацко.

ОПУСТИЛИ СВОГО „ЛІДЕРА"

НЮ ЙОРК. — Адвокати Фріца Куна, засудженого „фірера" націстичного Бунду в Америці, заповіли в суді, що перeривають дальші апеляційні заходи, бо нема грошей. Таке мале зацікавлення серед німців в дальшій долі Куна, що годі на ту ціль зібрати гроші, казали вони. Коли суддя завважив, чи нема грошей в Німеччині, адвокати відповіли, що не знають, бо грошей з Німеччини не взялиб.

ПЛЯНУЮТЬ ДІВОЧУ ОСЕЛЮ

ГАЛІВУД. — Суспільна діячка Елвайра Найстром піддала думку створити недалеко Галівуду дівочу оселю, на взір подібних хлопячих осель. В тій оселі моглиб приміщуватись дівчата, які не мають за собою кримінального рекорду, та моглиб жити по своїй вподобі. Цей плян зацікавив інших суспільних добродійних діячів.

БОСТЕР КІТОН ЖЕНИТЬСЯ

ЛОС ЕНДЖЕЛЕС. — Відомий фільмовий комедійний актор, з замороженим обличчям, що ніколи не сміється, Бостер Кітон, женить тепер третій раз і бере собі гарненьку 21-літню дівчину. На запит журналістів, чи тепер він хотів би усміхнутись, він відповів, що так, хотів би засміятись, але фільмова компанія контрактом йому заборонила на прилюдних місцях сміятись.

ШКІЛЬНИЙ СТОРОЖ ПОСТРІЛИВ УЧИТЕЛЬКУ

Метю Ґилеспі, 62-літній сторож приватної дівочої школи Двайта в Енґелвуді, Ню Джерзі, пострілив критично паню Ковкс, секретарку директорки школи, коли вона давала йому догану за піятику. Ґилеспі самий припадково пострілив себе легко в руку; його забрано до шпиталю, а по перевязанні відставлено до вязниці.

ВПЕРТЕ НАМАГАНЕ СЕБЕГУБСТВО

З омнібусу, що їхав через місто Ланкастер, Па., вискочив 35-літній мадярський громадянин Джордж Ґеза Федор, і потовкся так небезпечно в голову, що лікарі побоюються за його життя. По дорозі з Ґетисбурґу до Ланкастера він пробував зіскочити з омнібусу в бігу три рази. Кажуть, що він журиться за свою жінку, котра живе зо сином в Угорщині.

ВЕЛИКІ ЖЕРТВИ НА ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ

1 міліон 14 тисяч долярів з верхом зложено на руки Червоного Хреста до вівтірка на цілі допомоги Голяндії й Бельґії.

Між найбільшими жертвами є три жертви: Ґенеральної Моторової Ко., Сталевої Компані та Інтернаціональної Жниварської Компанії, кожна по 50,000 долярів.

Сестри МАРҐАРЕТА й МЕЛАНІЯ ГУБКА виступлять на Радіо Балі Сурми в неділю, 26-го травня ц. р., в Вебстер Галі.

ЩО КРАДУТЬ У РОСІЇ

Два чоловіки й одна жінка ставали на суд у Москві за крадіж урн з попелами спалених мерців. Вони продавали ці урни іншим людям. Крали з московської крематорії. Жінка є нащадком ґрафа Шереметева.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

КЛІВЛЕНД, О.

Свято відкриття Українського Культурного Городу.

В дорозі на Український Конгрес я застановився в Клівленді, щоб побачити єдине на цілу Америку диво — Український Культурний Город. Треба дійсно поважати й дякувати клівлендським українцям, що доконали такого славного чину. Бо Город є дійсно великим українським здобутком, що буде на завше репрезентувати Україну в Америці.

Зараз же проти входу витає в Городі постать св. Володимира, що своїм виразом наче старається нагадати всім про важливість цього місця. Наліво — брама — арка з відбитками Богдана Хмельницького та Грушевського з тризубом, що відбивається чітко на фоні синього неба; направо — уважливе погруддя Івана Франка; за брамою, в глибині, задумане обличчя Шевченка, отінене вітами великих дерев. Навіть тепер, коли трава лише сходить та кущі починають розвиватись, Город залишає глибоке враження й перевищує своєю оригінальністю культурні городи інших націй.

Свято відкриття цього Городу відбудеться у днях 1. та 2. червня цього року. Величавий концерт, що відбудеться в суботу, 1. червня в „Мюзік Гол", на якому виступлять наші відомі співачки Марія Сокіл та Ольга Лепкова, проф. Рудницький, хор „Думка" з Дітройту — мусить бути підтриманий всіми українцями Клівленду, околиці і цілої Америки. Тисячі клівлендських українців та гостей мусять заманіфестувати єдність наших змагань на відкритті Городу в неділю, 2-го червня, — бо Украніський Культурний Город — це одно з найважніших культурних придбань, що мають українці в Америці.

Микола Гайдак.

ПОШУКУВАННЯ ОСІБ

В дуже важній справі пошукую свого краяна **ВАСИЛЯ ДЕНИСА,** родом зо села Чорна, пов. Ліско. Має перебувати в нюйорській околиці. Хто би про нього знав, або він сам, прошу повідомити на адресу. 121-3

ЛЕОН ПАРИЛЮ,
914 Whaelock Rd., Cleveland, Ohio.

НАЙДУТЬ ПОСАДУ

Тройська парохія пошукує кваліфікованого **ДЯКОВЧИТЕЛЯ,** котрий вповні відповідав би правилам св. Церкви і парохіяльним вимогам, стисло звязаними з дяковчительським діянням. Посада до обняття від 1. червня. Зголошення слати: 114,-

СВ. ОТЦЯ НИКОЛАЯ УКРАЇНСЬКА ЦЕРКВА,
327 Друга Вулиця, Трой, Ню Йорк.

ТАРЗАН, ч. 11. Нещасна втеча.

Після того, як поневолено Джейн, княжна Маріка стала певною, що їй таки вдасться заманити Тарзана до її корабля.

Малпа боггду, бачачи, яке нещастя спіткало Джейн, з цілої сили наперла на двері. Шнурки подались і двері були відкриті.

Відтручуючи переляканих сторожів величезна малпа схопила Джейн, скочила з нею на доки, звідки утекла далі.

Маріка в дійсності не потребувала робити ніяких заходів. Тарзан із добре завязаними устами, саме тепер йшов на поклад її корабля.